

HOEVEEL SCHEELT HET CJP?

Een vergelijking van CJP-houders en niet-CJP-houders
in het Aanvullend Voorzieningsgebruik Onderzoek 1991

Uitgevoerd in opdracht van de Stichting Cultureel Jongeren Paspoort

Ineke Nagel

Harry B.G. Ganzeboom

Vakgroep Sociologie / Onderzoekschool ICS
Universiteit Utrecht

November 1995

HOEVEEL SCHEELT HET CJP?

Samenvatting

Jongeren die beschikken over een Cultureel Jongeren Paspoort (CJP) nemen gemiddeld drie keer zo vaak deel aan culturele activiteiten als jongeren die niet over een CJP beschikken. Een gedeelte van dit verschil komt voor rekening van het feit dat jongeren die al erg in cultuur geïnteresseerd waren zich een CJP hebben aangeschaft. Maar ook als rekening wordt gehouden met alle mogelijke factoren die deze interesse mede bepalen, blijft het zo dat CJP-houders tenminste twee keer zo vaak aan culturele activiteiten deelnemen als niet-CJP-houders.

Dit zijn de belangrijkste uitkomsten van de hierna gerapporteerde analyse van de gegevens van het Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek. De analyse is opgezet om het 'netto' effect van het CJP op cultuurparticipatie te schatten. Er wordt daartoe een vergelijking gemaakt tussen CJP-houders en niet-CJP-houders die wat betreft sociale achtergrond en culturele belangstelling zoveel mogelijk gelijkgeschakeld zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de invloed van opleiding, etniciteit, geslacht en kenmerken van de ouders, zoals hun opleiding, inkomen en het culturele voorbeeld dat zij hun kinderen bieden.

Zoals ook uit eerder onderzoek naar voren is gekomen, blijkt het voorbeeld van de ouders de belangrijkste determinant van de culturele participatie van de ondervraagde jongeren (ruim 2600, tussen 12 en 25 jaar oud). Het culturele voorbeeld van de ouders overschaduwde zelfs volledig de betekenis van andere factoren, zoals de eigen opleiding van de jongere, etniciteit en geslacht. De ondervertegenwoordiging van lager opgeleide jongeren en allochtonen blijkt vrijwel geheel terug te voeren op het culturele voorbeeld dat de ouders bieden. Ook blijkt dat ouders hun kinderen vrijwel uitsluitend beïnvloeden via hun culturele gedrag, en dat het inkomen van de ouders daarbij van geen belang is. Dezelfde factoren die de culturele activiteiten van jongeren bepalen, blijken ook van belang bij de aanschaf van het CJP: ook dit wordt in sterke mate bepaald door het culturele voorbeeld door de ouders. Ook hier worden weinig tot geen directe invloeden aangetroffen van de financiële draagkracht van de ouders, etniciteit of geslacht. De belangrijkste conclusie van het onderzoek volgt uit een analyse waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen CJP-houders en niet-CJP-houders, die volledig aan elkaar gelijk zijn wat betreft de factoren die cultuurdeelname bepalen.

Ook in eerder onderzoek waren grote verschillen tussen CJP-houders en andere jongeren aangetroffen, maar hierbij was de invloed van variabelen die zowel CJP-aanschaf als cultuurparticipatie beïnvloeden niet constant gehouden.

HOEVEEL SCHEELT HET CJP?

Jongeren zo vroeg mogelijk kennis te laten maken met cultuur om zo hun latere culturele participatie te bevorderen. Dat was het doel dat ten grondslag lag aan de instelling van het Cultureel Jongeren Paspoort (CJP) door de Amsterdamse Jeugdraad in 1961. Het CJP zou voor jongeren tot 26 jaar door middel van reductie op de entreprijzen van schouwburg, concert of museum in ieder geval de financiële drempel verlagen en daarmee de toegankelijkheid van het culturele aanbod voor jongeren verhogen.

Hedentendage hebben 160.000 jongeren in het gehele land een CJP. Voor 20 gulden per jaar ontvangen CJP-houders 10% tot 50% korting op tal van culturele activiteiten, evenementen en produkten in 26 Europese landen. Om het CJP voor zoveel mogelijk jongeren aantrekkelijk te maken hebben de voordelen van het CJP zich naast de oorspronkelijke reducties op schouwburgen, concertzalen en musea uitgebreid tot activiteiten die deel uitmaken van de populaire jongerencultuur, zoals CD's, films, tijdschriften, en reizen. CJP-houders worden via het CJP-Magazine, de CJP-Ladder in de Volkskrant, regionale CJP-bladen en het CJP-Café op Internet geïnformeerd over cultureel aanbod dat voor jongeren interessant is.

Het doel van het CJP om de toegankelijkheid van het culturele aanbod voor jongeren te vergroten en hun cultuurparticipatie (blijvend) te stimuleren is sinds de oprichting echter hetzelfde gebleven. De vraag in hoeverre het daarin slaagt is het onderwerp van dit rapport:

In welke mate slaagt het Cultureel Jongeren Paspoort (CJP) erin om zijn voornaamste doelstelling te bereiken, namelijk om de deelname van jongeren aan kunst en cultuur (blijvend) te bevorderen?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden kan men bij CJP-houders zelf te rade gaan en hun vragen in hoeverre zij zelf menen dat zij door het CJP-bezit frequenter aan kunst en cultuur deelnemen. Desgevraagd in eerder onderzoek (Perscombinatie 1994/1995), antwoorden CJP-bezitters dat hun deelname aan culturele activiteiten inderdaad is toegenomen. In doorsnee geven 20% à 40% van de CJP-houders aan dat ze hun deelname aan culturele activiteiten hebben verhoogd (Perscombinatie 1995).

Het is de vraag of we deze informatie voor waar moeten aannemen. De ondervraagde CJP-houders hebben in feite weinig maatstaf een goede beoordeling te geven van hun eigen culturele gedragingen. Hun schattingen zijn strikt subjectief; in het bijzonder kunnen ze waarschijnlijk niet goed overzien wat hun culturele activiteit zou zijn zonder CJP-bezit. Bovendien geeft het ons geen informatie *hoe groot* de toename van de cultuurparticipatie van de betrokken CJP-houders is geweest. Het maakt nogal wat uit of het bezoek met een factor 2, 3 of 10 is toegenomen, dan wel dat de toename zich beperkt tot enige procenten.

Een andere manier om de vraag naar het effect van CJP-bezit te beantwoorden is door een vergelijking te maken tussen CJP-bezitters en niet-bezitters wat betreft hun feitelijke cultuurdeelname. Uit eerder onderzoek waarin deze vergelijking is gemaakt, komen ook positieve effecten naar voren. Materman & Pasteuning (1983) maken zowel een vergelijking tussen de cultuurdeelname van CJP-houders en de bevolking (op basis van Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek 1979), als tussen CJP-houders en niet-houders binnen dezelfde schoolklas; in beide gevallen stijgen de CJP-houders (ver) boven de niet-CJP-houders uit. Helaas lijden deze analyses onder enige gebreken. Zo maken Materman & Pasteuning een vergelijking tussen door henzelf ondervraagde CJP-gebruikers en gepubliceerde statistieken over cultuurparticipatie onder vergelijkbare leeftijdsgroepen en blijft het onduidelijk in hoeverre de steekproeven en vraagstellingen precies vergelijkbaar zijn.

Een voor de hand liggend probleem bij deze methode blijft dat van de **selectiviteit**: het is niet zomaar een groep jongeren die zich een CJP aanschaf, maar naar alle waarschijnlijkheid een groep jongeren die al enigerlei mate in kunst en cultuur geïnteresseerd is en ook zonder CJP frequenter zou deelnemen dan anderen.

Selectiviteit kan men, althans gedeeltelijk, onder de knie krijgen door een vergelijking te maken tussen CJP-houders en niet-CJP-houders die geheel met elkaar vergelijkbaar zijn wat betreft *potentiële* culturele belangstelling. Zo is het bekend dat hoger opgeleide jongeren meer culturele belangstelling hebben dan lager opgeleide jongeren; dat meisjes in het algemeen wat meer aan kunst en cultuur deelnemen dan jongens; dat jongeren in grote steden (in het bijzonder Amsterdam) meer kunstbezoeken afleggen dan jongeren in andere plaatsen. Het is aannemelijk dat dezelfde groepen die veel culturele belangstelling aan de dag leggen ook vaak een CJP aanschaffen en dit wordt ook bevestigd door de beschikbare onderzoeksliteratuur (IQ 1987; NIPO 1991; Perscombinatie 1994; 1995). Om het *netto* effect van CJP-bezit te bepalen, dient men een vergelijking te maken met niet-CJP-houders die dezelfde opleiding, sekse en woonplaats hebben. Maar is dit genoeg? Uit het onderzoek naar cultuurparticipatie zijn een groot aantal factoren bekend die cultuurdeelname bevorderen (en waarschijnlijk ook de aanschaf van een CJP). De geciteerde onderzoeksliteratuur blinkt niet uit in het gebruik van veel en de juiste controlevariabelen. Als men al rekening houdt met verschillen in achtergrond tussen CJP-houders en niet-CJP-houders, dan is het doorgaans maar wat betreft een of twee attributen (bij Materman & Pasteuning alleen leeftijd en opleiding), en niet wat betreft het gehele scala van kenmerken waarvan bekend is dat ze culturele belangstelling beïnvloeden.

Het opvallendste gemis in het bestaande onderzoek is dat nooit rekening is gehouden met de belangrijkste determinant van culturele belangstelling in de vroege levensloop, namelijk de **culturele participatie van de ouders**. Uit een reeks van onderzoek naar culturele participatie is gebleken dat de deelname aan allerlei cultuurvormen zowel op jongere als op latere leeftijd het voorbeeld van de ouders volgt, en dat dit het geval is ongeacht de opleiding die iemand zelf heeft afgerond (of nog volgt) (Ganzeboom 1989; Van Beek & Knulst 1991; Nagel e.a. 1995). Het grote belang van het voorbeeld van de ouders is zowel komen vast te staan in onderzoek onder respondenten die rapporteren over het gedrag van hun ouders (toen de respondenten zelf jong waren), als in onderzoek waarin de ouders zelf over hun eigen culturele praktijken zijn ondervraagd. Telkens

blijkt weer dat opgroeien in een cultureel actief ouderlijk milieu minstens zoveel uitmaakt voor cultuurparticipatie als het volgen van een hoge opleiding. Het ligt voor de hand dat het cultureel klimaat thuis ook in belangrijke mate bepaalt met welke waarschijnlijkheid men een CJP aanschaft. Uit eerder onderzoek (IQ 1987) blijkt in ieder geval al wel dat CJP-houders relatief vaak ouders hebben met een hoge opleiding en een gunstige sociaal-economische welstandsklasse. Als dat zo is, dient onderzoek naar het effect van het CJP de invloed van het ouderlijk milieu constant te houden, naast geslacht, leeftijd, woonplaats en opleiding. In geen van de ons bekende onderzoeken naar effecten van het CJP is dit gebeurd.

2. GEGEVENS: HET AANVULLEND VOORZIENINGENGEBRUIK ONDERZOEK

In de hier gerapporteerde analyse wordt gebruik gemaakt van een bijzonder geschikte gegevensbron om de verschillen tussen CJP-houders en niet-CJP-houders te analyseren: het Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek (AVO) van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP 1991). Het AVO-onderzoek is een grootschalig onderzoek dat in 1979 voor het eerst is gehouden, en daarna in 1983, 1987 en 1991 is herhaald. (De volgende replicatie is in het najaar van 1995, maar het zal nog enige tijd duren voordat deze gegevens ter beschikking komen; dit rapport is gebaseerd op gegevens uit 1991). Het doel van het AVO-onderzoek is het gebruik van collectieve voorzieningen te kunnen bepalen en dit in verband te kunnen brengen met de inkomenspositie (het zogenoemde 'profijt van de overheid' onderzoek). Onder de onderzochte voorzieningen behoort een twintigtal indicatoren van cultureel uitgaansgedrag en vanaf 1983 ook een vraag naar CJP-bezit. Vergeleken met soortgelijke bevolkingssurveys zoals de Leefsituatieonderzoeken en Tijdsbestedingsonderzoeken is de aandacht voor cultuur in het AVO relatief uitgebreid en in vrij precieze kwantitatieve termen gevraagd (aantal bezoeken in het laatste jaar). Nog een positieve kwaliteit van het AVO is dat naar cultuurdeelname gevraagd wordt temidden van vragen over participatie in geheel andere voorzieningen. Op basis daarvan mag men hopen dat het AVO weinig last heeft van overdrijving van cultuurparticipatie die vaak wordt aangetroffen in specifieke cultuurenquêtes (deels als gevolg van non-respons: niet in cultuur geïnteresseerden doen niet aan cultuurenquêtes mee).

Een belangrijke karakteristiek van het AVO is voorts dat het een **huishoudsurvey** is die zich richt op alle leden van het huishouden van 6 jaar en ouder. Dit maakt dat met dit bestand de relatie tussen cultuurparticipatie van thuiswonende kinderen en hun ouders kan worden onderzocht. Dit is eerder gebeurd in 'De Kunstzinnige Burger' (Van Beek & Knulst, 1991) en daaruit blijkt dat er inderdaad een bijzonder sterk verband bestaat tussen de cultuurdeelname van de generaties. Doordat het AVO een ruimhartig getrokken steekproef kent (ruim 13.000 personen) is er een zeer grote steekproef van thuiswonende kinderen in aanwezig (ca. 3200). Dat maakt dat men tot uitspraken met relatief grote nauwkeurigheid kan komen.

Behalve van de cultuurparticipatie van ouders en van de thuiswonende kinderen heeft het AVO ook goede metingen van andere belangrijke controlevariabelen: leeftijd, geslacht, woonplaats, opleidingsniveau,

beroepsniveau en *last but not least* het (huishoud)inkomen. Met name de meting van het inkomen -- een moeilijk te enquêteren variabele -- is in het AVO van uitstekende kwaliteit.

Er is één belangrijk nadeel van de AVO-gegevens bij het opsporen van netto CJP-effecten: de relevante steekproef is beperkt tot thuiswonende kinderen, althans wanneer men de cruciale invloed van de cultuurdeelname van de ouders wil uitschakelen. CJP-gebruik loopt door tot en met het 25ste jaar en op die leeftijd woont nog maar een klein deel van de jongeren thuis. De meeste jongeren wonen tegenwoordig tot hun 20-21ste thuis. Eerder onderzoek leert dat van het totale bestand van CJP-houders ca. 36% uitwonend is (Perscombinatie, 1994), een getal wat overeenkomt met onze eigen bevindingen hieronder. Ook weten we uit eerder onderzoek dat het overgrote deel van de eerste aanschaf van het CJP plaatsvindt als de jongere nog thuis woont. Met het AVO bestand is het onmogelijk de invloed van de kenmerken van de ouders van deze groep te onderzoeken, we moeten ons wat dat betreft beperken tot thuiswonende kinderen.

Het staat niet tevoren vast dat analyses van thuiswonende kinderen ongeldige conclusies voor uitwonende jongeren zullen opleveren. De mate van vertekening zal afhangen van de vraag in hoeverre determinanten van cultuurdeelname en CJP-aanschaf verschillend uitwerken voor thuiswonenden en uitwonenden. Met het AVO-materiaal zelf kunnen we dit tot op zekere hoogte controleren, namelijk door uitwonende en thuiswonende jongeren te vergelijken wat betreft kenmerken die niet aan het ouderlijk milieu verbonden zijn (zoals leeftijd, opleiding, geslacht en woonplaats). Een redelijke veronderstelling lijkt overigens dat dit voorbeeldgedrag minder belangrijk wordt naarmate het kind ouder wordt en uit huis gaat wonen.

Een ander nadeel van de AVO91 gegevens is dat zij betrekking hebben op de toestand van 1991 en dat er sinds die tijd heel wat veranderd kan zijn. Zoveel is zeker, dat sinds 1991 het aantal CJP-houders gegroeid is van 100.000 naar ruim 160.000. Opnieuw is de vraag of dit wat uit zal maken voor de conclusies moeilijk te beantwoorden. Het hangt ervan af of de nieuw toegestroomde CJP-houders een andere achtergrond hebben dan CJP-houders in 1991. Gelukkig is het mogelijk iets hierover te zeggen aan de hand van gegevens over CJP-houders afkomstig uit de CJP-registratie en het CJP Profielonderzoek 1995 (Perscombinatie 1995). Deze gegevens zullen waar mogelijk als aanvulling op de gegevens uit het AVO91 worden weergegeven.

3. VRAAGSTELLINGEN EN ANALYSEMETHODEN

In het navolgende worden de verschillen in cultuurdeelname tussen CJP-houders en niet-CJP-houders opgespoord aan de hand van de meest recente aflevering van het AVO die nu beschikbaar is, het AVO91. De te beantwoorden vraagstellingen zijn daarbij achtereenvolgens:

A. Wie hebben er een CJP aangeschaft?

Dit is de vraag naar het *demografische profiel* van de CJP-er, waarover overigens op basis van eerder onderzoek al flink wat bekend is. De beschrijving op basis van het AVO91 kan zich uitstrekken naar: leeftijd, geslacht, woonplaats, opleiding, inkomen, etniciteit, en voor wat betreft thuiswonende kinderen: kenmerken van de ouders, waaronder hun cultuurdeelname. De op basis van het AVO91 te geven beschrijving steekt uit boven andere bekende gegevens doordat ze op een grote steekproef berust en omdat kenmerken van de ouders erbij betrokken kunnen worden.

B. In hoeverre bestaan er bruto verschillen tussen CJP-houders en niet-CJP-houders in de gemeten vormen van cultuurparticipatie?

Onder bruto verschil verstaan we het verschil in deelname aan culturele activiteiten tussen de twee groepen, zonder dat rekening wordt gehouden met de verschillende sociale samenstelling van de groepen. Ter beantwoording van deze vraag zullen we cultuurparticipatie samenvatten als een som van verschillende vormen van bezoek aan podiumkunsten en beeldende kunsten waarop het CJP reductie verleent. Cultuurparticipatie kan daarbij worden gekwantificeerd in gebruik van culturele voorzieningen (frequentie van bezoek) per jaar.

C. In hoeverre ziet men verschillen in cultuurparticipatie tussen CJP-houders en niet-CJP-houders, wanneer men de invloed van de bekende en in het AVO gemeten determinanten van cultuurparticipatie en CJP-aanschaf (controlevariabelen) constant houdt (netto CJP-effect)?

De afhankelijke variabele is hier opnieuw het bezoek aan culturele evenementen waarop het CJP reductie verleent. Het netto-effect is het verschil tussen CJP-houders en niet-CJP-houders, die geheel vergelijkbaar zijn wat betreft sociale achtergrond en andere controlevariabelen. Deze analyse zal stapsgewijs worden opgezet, zodat duidelijk wordt wat het relatieve belang is van elk van de controlevariabelen. Te verwachten valt dat met name het voorbeeld van de ouders een grote rol zal spelen. Als dit waar is zullen CJP-houders aanzienlijk actiever zijn dan niet-CJP-houders, maar zal dit verschil sterk afnemen, wanneer men hen vergelijkt binnen groepen van ouders met hetzelfde niveau van culturele activiteit. Onze tweede belangrijke controlevariabele is de frequentie van deelname aan culturele activiteiten die geen CJP-reductie opleveren. Dit zijn met name gebruik van bibliotheek, bioscoop en popmuziek. We kunnen de deelname aan deze activiteiten beschouwen als een goede indicatie van de culturele belangstelling van jongeren. Het overblijvende verschil tussen CJP-houders en niet-CJP-houders is onze beste schatting over hoeveel het CJP uitmaakt voor bezoek aan culturele instellingen.

4. STEEKPROEF

De AVO91 is een steekproef van Nederlandse huishoudens, waarin aan/over 13.105 leden van 6 jaar en ouder een vragenlijst is voorgelegd. Voor onze doelen selecteren we in eerste instantie de groep van 3802 jongeren

tussen 6 en 25 jaar oud waarvan bekend is of ze al dan niet een CJP hebben (ruim 150 jongeren hebben deze vraag niet beantwoord). Het blijkt dat 183 (4.81%) van hen in het bezit zijn van een CJP. Het bezit van CJP onder de groep 6-11 jaar is echter zeer beperkt (in totaal 4) en daarom wordt deze groep verder buiten de analyse gelaten. De overblijvende groep bestaat uit 2676 jongeren, van wie 6.83% het CJP bezitten. Over niet alle ondervraagden zijn echter alle andere relevante gegevens bekend. De groep kan allereerst worden opgedeeld naar al dan niet thuiswonend: 1967 van de jongeren tussen 12 en 25 woont nog thuis (Tabel 1). Alleen over deze groep zijn kenmerken van de ouders (nl. hun opleiding, inkomen en cultuurdeelname) bekend. Ruim de helft van de geanalyseerde jongeren is tussen 6-15 jaar oud en leerplichtig: van hen is geen opleidingsniveau bekend, en voor veel van hen zou dit ook een zinloze variabele zijn omdat ze in een ongedifferentieerde vorm van onderwijs zitten: het basisonderwijs of brugjaren.

5. RESULTATEN

CJP-bezit

Eerst beantwoorden we de vraag welke jongeren zich een CJP hebben aangeschaft. We kunnen op basis van de AVO-gegevens de jongeren klassificeren naar een groot aantal demografische categorieën. De Tabellen 2.a-2.1 geven voor elk van de categorieën het feitelijk percentage CJP-bezit weer. Bij elk demografisch kenmerk doet zich de vraag voor in hoeverre de verschillen met het kenmerk zelf verbonden zijn, dan wel voortkomen uit het feit dat sommige demografische kenmerken overlappen. Zo kan men zich afvragen of het verschil in CJP-bezit tussen jongens en meisjes nu aan sekse-specifieke voorkeuren zelf ligt, of dat wellicht het verschil in opleidingsniveau tussen jongens en meisjes daarvoor verantwoordelijk is. Om deze mogelijkheid te onderzoeken wordt voor elk kenmerk de invloed van alle overige kenmerken via een statistisch model uitgeschakeld. De overblijvende invloed staat vermeld onder "gecorrigeerd percentage CJP-bezit".

Als basis voor de analyse geeft Tabel 2.a het CJP-bezit naar leeftijd weer. Het blijkt dat CJP-bezit vòòr 12 jaar vrijwel non-existent is. Onder 12-jarigen is het echter direct al ruim 4% en het loopt op tot ruim 8% onder 18-jarigen. In de leeftijdsgroepen daarboven schommelt het bezit wat, maar ligt het gemiddeld zo rond de 7%. Zoals al eerder is opgemerkt, is gezien dit patroon besloten verder de 6-11 jarigen van onze analyses uit te sluiten. Beperken we ons tot de leeftijdsgroep 12 tot 25 jaar dan is het percentage jongeren dat een CJP bezit opgelopen tot 6,8%.

Sterk overlappend met leeftijd is de kans of men al dan niet thuiswoont. Het blijkt in Tabel 2.b dat uitwonenden vaker een CJP bezitten dan thuiswonenden. Dit is natuurlijk ook het gevolg van het feit dat in de jongste leeftijdscategorieën vrijwel allen nog thuiswonen. Houden we de leeftijd (en andere factoren) in de tweede kolom constant, dan is het verschil tussen uit- en thuiswonenden nagenoeg verdwenen. Dit is een gunstig resultaat omdat het aannemelijker maakt dat resultaten voor thuiswonenden representatief geacht kunnen

worden voor uitwonenden.

In Tabel 2.c blijkt dat vrouwen vaker een CJP bezitten dan mannen. De oververtegenwoordiging van vrouwen met ca. 25% komt overeen met bekende gegevens uit de registratie. Wel blijkt dat het verschil grotendeels te wijten is aan andere factoren, zoals te zien is in de tweede kolom waar de verschillen een stuk kleiner zijn.

Tabel 2.d laat zien dat bewoners van stedelijke gebieden behoorlijk wat vaker een CJP bezitten dan bewoners van kleinstedelijke en landelijke gebieden. Het meest frequente CJP-bezit zit in de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht), maar ook in middelgrote steden is het percentage hoog.

In Tabel 2.e zien we dat het percentage CJP-bezitters onder autochtone jongeren groter is dan onder de allochtone jeugd. Als we vergelijkbare groepen naast elkaar zetten zijn de verschillen vrijwel verdwenen. Dit houdt in dat de ondervertegenwoordiging van allochtonen vrijwel geheel voortkomt uit hun lagere onderwijsniveau en geringe culturele belangstelling onder hun ouders.

Tabel 2.f laat de frequentie zien van CJP-bezit naar hoogst gevolgde opleiding (d.i. inclusief de opleiding die men nu volgt). De analyse beperkt zich tot de jongeren van wie een opleiding bekend is: 16- tot en met 25-jarigen. Het zal niet verbazen dat er enorme verschillen tussen de opleidingsgroepen zijn. CJP-bezit onder de hoogste opleidingsgroep (WO) is bijna 10 keer zo hoog als onder LBO-ers. Opvallend is dat ook MAVO en MBO-studenten een zeer laag CJP-bezit kennen. Het is uit eerder onderzoek bekend dat middelbare scholieren over het algemeen meer belangstelling voor kunst en cultuur hebben dan hun leeftijdsgenoten in het MBO, maar wat betreft CJP-bezit is het verschil wel erg groot. Datzelfde geldt overigens voor de verhouding tussen HBO-ers en WO-ers. Wanneer we andere kenmerken constant houden, lopen de verschillen wel wat terug: hiervoor is met name het hieronder te behandelen kenmerk "cultuurdeelname ouders" verantwoordelijk. Kinderen in hogere onderwijsvormen hebben ouders die aanzienlijk cultureel actiever zijn dan kinderen in lagere onderwijsvormen.

Tabel 2.g laat zien dat het CJP erg populair is onder scholieren en studenten: CJP-bezitters zijn ruim twee keer zo vaak vertegenwoordigd onder jongeren die nog een dagopleiding volgen. De verschillen zijn iets kleiner, wanneer we de andere determinanten van CJP-bezit constant houden maar blijven toch aanzienlijk.

Tabellen 2.h en 2.i brengen CJP-bezit van thuiswonende jongeren in verband met de opleiding en de cultuurdeelname van de ouders. Zowel de opleiding van de ouders als hun cultuurdeelname is in vier groepen ingedeeld. De indelingen naar opleiding en cultuurdeelname van de ouders laten beide grote verschillen zien, maar vooral de cultuurdeelname van de ouders lijkt bepalend te zijn voor het bezit van een CJP. Ook na constant houden van andere factoren vinden we een sterke concentratie van CJP-bezitters in gezinnen met cultureel actieve ouders.

In Tabel 2.j is het CJP-bezit in kaart gebracht onder vier groepen jongeren die ingedeeld zijn naar hun cultuurdeelname op gebieden waarop CJP-bezit geen of nauwelijks korting oplevert, namelijk bioscoopbezoek, bibliotheekgebruik, boeken lezen, volgen van radio- of televisieuitzendingen over kunst of klassieke muziek en het luisteren naar platen, banden of cd's met klassieke muziek. We beschouwen deze activiteiten als een directe meting van de algemene belangstelling die men voor cultuurdeelname heeft, en een belangrijke controlevariabele als het erom gaat het effect van CJP-bezit te meten. Het blijkt dat CJP-bezit in sterke mate samenhangt met deelname aan deze culturele activiteiten en dit blijft het geval wanneer we andere determinanten constant houden. Dit is natuurlijk niet verwonderlijk: men schaft zich een CJP aan omdat men culturele belangstelling heeft. De vraag waar het om gaat is hoeveel het CJP nog uitmaakt, wanneer men groepen met gelijke culturele belangstelling vergelijkt.

Het CJP-bezit naar inkomen staat weergegeven in de tabellen 2.k en 2.l. Tabel 2.k betreft het inkomen van uitwonende jongeren zelf; in Tabel 2.l is CJP-bezit weergegeven volgens het inkomen van de ouders van thuiswonende jongeren. Het CJP-bezit blijkt bij uitwonende jongeren vooral in de lagere inkomensgroepen voor te komen, terwijl het bij thuiswonende jongeren het meest voorkomt onder degenen met de rijkste ouders. De bruto verschillen op grond van het inkomen van de ouders zijn evenwel niet groot en verdwijnen helemaal wanneer we rekening houden met de culturele activiteiten van de ouders. Dit resultaat stemt overeen met dat van veel cultuuronderzoek: de belangstelling voor cultuur wordt in belangrijke mate gestuurd door culturele belangstelling, niet door financiële mogelijkheden. De verklaring hiervoor is dat kunst en cultuur -- en ook het CJP -- in Nederland tegen zeer schappelijke prijzen worden aangeboden.

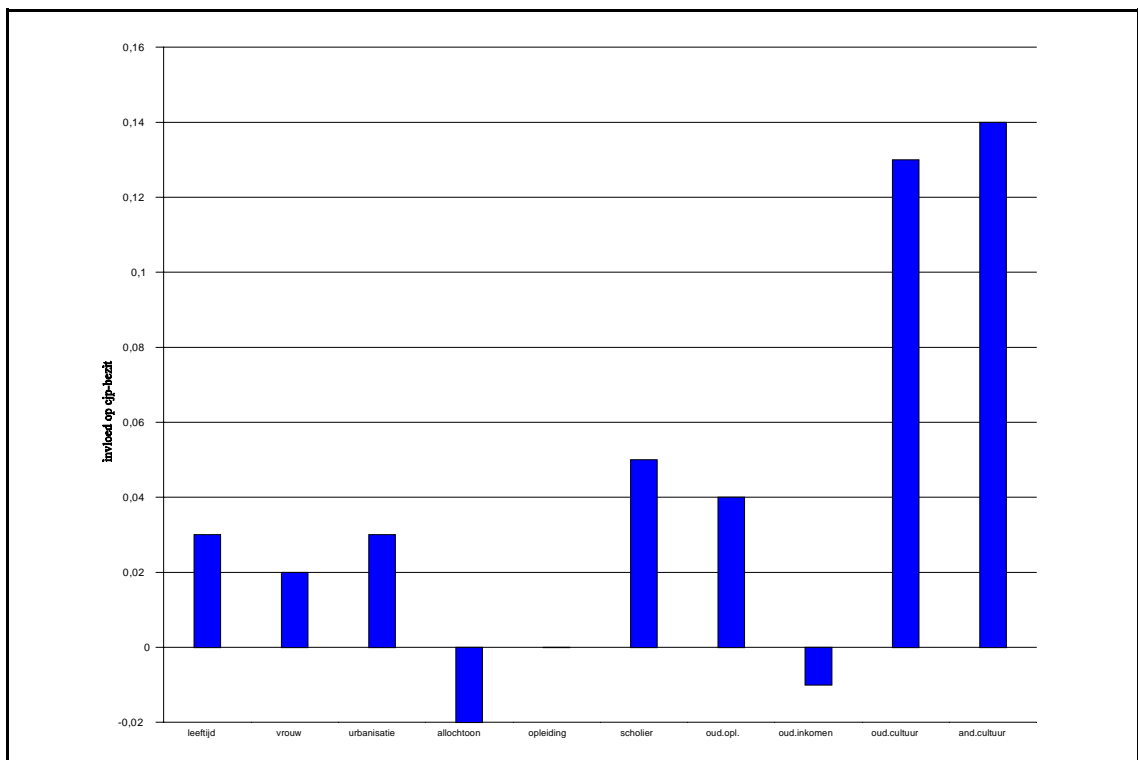
De samenvattende conclusie van voorgaande analyses is dat CJP-bezit zeer frequent voorkomt onder jongeren met cultureel actieve en hoog opgeleide ouders, hoger opgeleide jongeren, studerende en jongeren in de steden, in die volgorde. Kleinere oververtegenwoordiging wordt aangetroffen voor vrouwen, uitwonenden, autochtonen, jongeren in de hogere leeftijdsgroepen, uitwonende jongeren die weinig verdienen en voor thuiswonende jongeren van goed verdienende ouders. De vraag is nu hoe deze verschillen zich tot elkaar verhouden. Welke condities brengen de grootste verschillen in CJP-bezit teweeg, als we rekening houden met de overlap tussen de verschillende factoren? Om deze vraag te kunnen beantwoorden, dienen we de onderscheiden kenmerken tegelijkertijd met CJP-bezit in verband te brengen en dat kan via een statistisch methode, het regressiemodel. In een regressiemodel wordt de netto-invloed van elk van de onderscheiden condities tot uitdrukking gebracht, dat wil zeggen terwijl de andere constant worden gehouden.

Tabel 3 geeft vier van deze regressiemodellen (kolommen A-D), waarbij de aangegeven coëfficiënten met elkaar te vergelijken zijn, doordat zij betrekking hebben op gestandaardiseerde variabelen. Gezien de beschikbaarheid van controlevariabelen is deze tabel beperkt tot alleen thuiswonende kinderen. In model C is van de onderscheiden condities de cultuurdeelname van de ouders de krachtigste voorspeller van CJP-bezit. De overige factoren maken uiteindelijk weinig uit voor CJP-bezit. In model (D) blijkt ook de deelname van de jongeren aan culturele activiteiten die via CJP geen korting opleveren een goede voorspeller voor CJP-bezit.

Het is belangrijk te constateren dat het voorbeeld van de ouders daarnaast nog een belangrijke additionele invloed heeft op het aanschaffen van een CJP. Daarmee hebben we twee sterke predictoren van CJP-bezit gevonden: de eigen culturele belangstelling en de culturele belangstelling van de ouders.

Deze resultaten staan ook nog eens grafisch weergegeven in Figuur 1. Merk hierbij in het bijzonder op dat er in het geheel geen invloed van de gevolgde opleiding is, nu we zowel het culturele voorbeeld van de ouders als de eigen culturele belangstelling afgemeten aan bezoek aan cultuurvormen waarop het CJP geen korting verleent, constant houden.

Figuur 1: Relatieve betekenis van sociale achtergrond en culturele belangstelling voor aanschaf van CJP. Bron: AVO91.

De vraag is nu nog, in hoeverre het profiel van de CJP-houder zoals het uit het AVO91 naar voren treedt, nog geldig is in 1995. Wat betreft een aantal kenmerken is het mogelijk een vergelijking te maken met recent

gelijk. Wel is de opleidingsverdeling in 1995 iets verschoven ten gunste van de MBO-ers, terwijl het aantal WO-ers wat schijnt te zijn teruggelopen.

Cultuurdeelname

In AVO91 is gevraagd naar deelname aan 10 culturele activiteiten waarop een CJP korting levert. De hamvraag is nu of en hoeveel vaker CJP-houders onder deze publieksgroepen worden aangetroffen dan onder de niet-deelnemers.

In Tabel 4.f-4.q is deelname aan deze culturele activiteiten weergegeven voor bezitters en niet-bezitters van een CJP. De cultuurvormen zijn geschaald naar het aantal bezoeken per jaar. Hiervoor is uitgegaan van de ondergrens van de klasse waarin men zich geplaatst heeft. Hiermee volgen we de praktijk die het Sociaal en Cultureel Planbureau bij de bewerking van deze gegevens hanteert. Behalve het bezoeken van een artotheek blijken CJP-bezitters alle gevraagde culturele activiteiten vaker te ondernemen dan andere jongeren. Het is evenwel van belang te zien dat het (bruto) effect van het CJP verschilt tussen de deelnamevormen. Zo zien we grote verschillen bij toneel- en klassiek concertbezoek. Het valt op dat de verschillen tussen CJP-houders en niet-CJP-houders kleiner zijn bij de activiteiten die door beide groepen relatief vaak worden gedaan en die doorgaans niet onder de CJP-korting vallen. Dit is met name het geval bij popconcerten, bioscoop en bibliotheek, waar CJP-houders slechts ongeveer 1.5-2 keer zo vaak komen dan niet-CJP-houders. Bij de andere activiteiten ligt de verhouding in gemiddelde bezoekfrequentie tussen 3 en 10.

Om te kunnen onderzoeken in hoeverre het bezit van een CJP verantwoordelijk is voor deze bruto verschillen vormen we een over-all index van culturele participatie door de deelnamecijfers te sommeren over alle betrokken cultuurvormen. De resulterende index geeft aan hoe vaak men per jaar aan cultuur deelneemt. Gemiddeld over de gehele groep van thuiswonende jongeren genomen maakt men 1.7 keer per jaar gebruik van de (10) onderscheiden culturele voorzieningen, terwijl CJP-houders gemiddeld 5.2 keer per jaar naar deze activiteiten gaan. Het verschil (3.5 bezoeken oer jaar) kunnen we aanduiden als het 'bruto' effect van CJP-bezit.

De invloed van CJP-bezit en andere factoren te zamen onderzoeken we met behulp van een reeks regressie-modellen in Tabel 5. Deze modellen zijn weergegeven in twee delen: via gestandaardiseerde coëfficiënten (deel a) en ongestandaardiseerde coëfficiënten (deel b). Van de gestandaardiseerde coëfficiënten kunnen we leren hoe de invloeden van de verschillende variabelen zich verhouden, en van de ongestandaardiseerde coëfficiënten in hoeverre CJP-houders boven het gemiddelde uitsteken in aantal malen deelname.

In eerste instantie vergelijken we in model (A) de culturele participatie van CJP-bezitters en niet-CJP-bezitters met elkaar zònder dat rekening te houden met andere mogelijke determinanten van cultuurdeelname. De geschatte coëfficiënten voor CJP geven het verschil weer tussen CJP-houders en de anderen. Het gemiddelde voor niet-CJP-houders is 1.70, dat voor CJP-houders ($1.70 + 3.53=$) 5.23 bezoeken per jaar. Bruto genomen

gaan CJP-houders dus ruim 3 keer zo vaak naar culturele activiteiten als niet-CJP-houders.

In model (B) blijkt dat met name personen in de lagere (!) leeftijdscategorieën en vrouwen meer culturele activiteiten ondernemen. Veel maakt dat niet uit: als we vergelijkbare groepen zouden maken op grond van deze kenmerken, brengt het CJP-bezit ongeveer dezelfde verschillen in culturele participatie teweeg als in vergelijking (A).

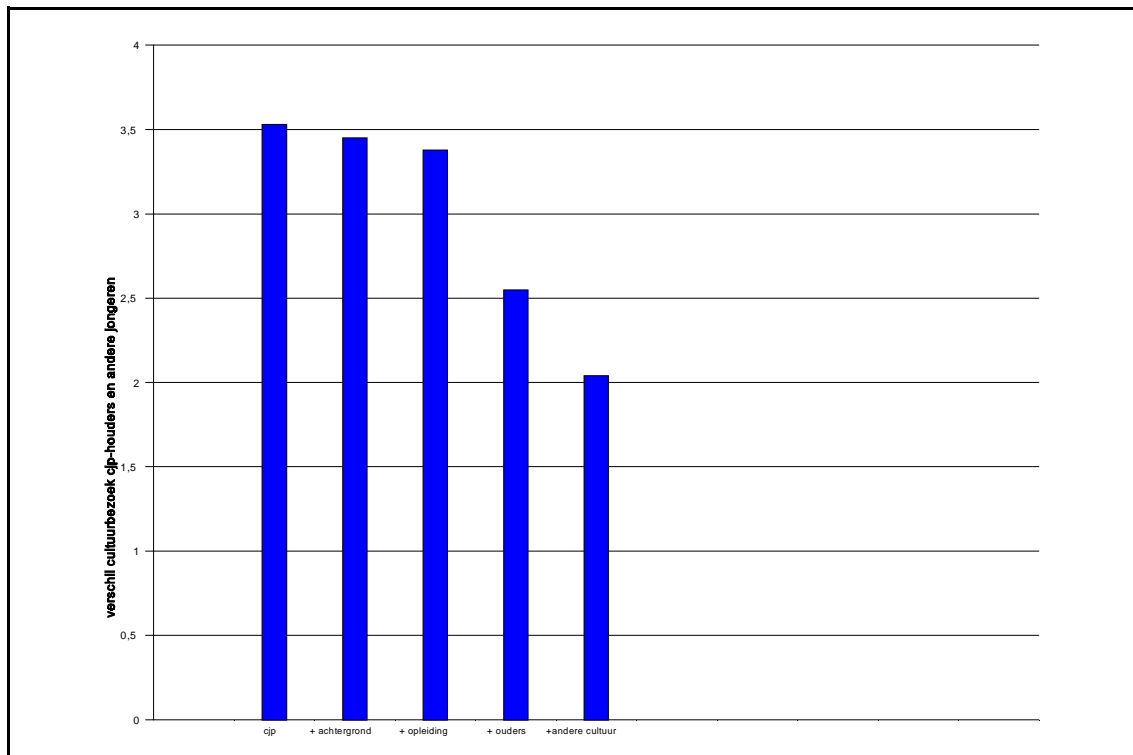
In model (C) zijn opleidingskenmerken toegevoegd. Naast CJP-bezit blijkt de hoogte van de gevolgde opleiding van belang te zijn voor culturele participatie. De eerder geconstateerde invloed van CJP-bezit blijkt slechts voor een zeer klein deel terug te voeren op de toegevoegde opleidingskenmerken.

Het antwoord op de vraag in hoeverre kenmerken van de ouders van belang zijn voor de cultuurdeelname van hun kinderen vinden we in model (D). Dit model verandert veel, doordat de cultuurdeelname van de ouders de doorslag geeft voor de culturele activiteiten die hun - thuiswonende - kinderen ondernemen. Andere kenmerken van de ouders - met name hun opleiding en inkomen - blijken geen zelfstandige rol van betekenis te spelen. In model (D) blijkt de invloed van CJP-bezit op cultuurdeelname sterk teruggelopen te zijn. Dit is het gevolg van de oververtegenwoordiging van CJP-bezitters onder kinderen van cultureel actieve ouders. Met andere woorden, wanneer men de culturele participatie van CJP-bezitters en niet-CJP-bezitters vergelijkt binnen groepen van ouders met hetzelfde niveau van culturele activiteit, blijken de verhoudingen minder extreem te zijn geworden. Bezitters van een CJP brengen volgens dit model zo'n 2.5 keer per jaar vaker een bezoek aan een cultuurvorm dan andere jongeren.

Ten slotte blijkt uit model (E) dat culturele activiteiten waarop het CJP *geen* reductie levert ook nog een behoorlijk invloed uitoefenen op de culturele participatie in door het CJP gesponsorde activiteiten. Het overblijvende verschil tussen CJP-houders en niet-CJP-houders is nu 2.04 bezoek per jaar. Vergeleken met de niet-CJP-houders gaan CJP-houders -- na uitfiltering van alle mogelijke achterliggende factoren -- ruim 2 keer zo vaak naar culturele activiteiten: $(1.70+2.04)/1.70 = 2.2$.

De verschillen tussen CJP-houders en andere jongeren in de vijf modellen staan nog eens grafisch uitgedrukt in Figuur 2.

Figuur 2: Verschillen in frequentie van cultuurdeelname tussen CJP-houders en andere jongeren bij stapsgewijze uitschakeling van versturende effecten.

6. CONCLUSIES

De vragen van deze studie kunnen als volgt worden beantwoord:

- * Aanschaf van CJP wordt met name opgeroepen door culturele kenmerken van de ouders. De betekenis van deze factor overschaduwde die van andere. Het valt met name op dat CJP-bezit -- zoals het meeste gebruik van culturele voorzieningen -- niet afhangt van het inkomen, noch erg sterk van de opleiding van de ondervraagde.
- * Het **bruto** verschil in deelname aan culturele activiteiten tussen CJP-houders en andere jongeren bedraagt een factor 3. CJP-houders bezoeken gemiddeld 5.2 keer per jaar schouwburg, museum of concertzaal, terwijl andere jongeren dat gemiddeld 1.7 keer doen.
- * Wanneer we er rekening mee houden dat CJP-aanschaf en deelname aan culturele participatie gedeeltelijk met elkaar geassocieerd zijn doordat soortgelijke jongeren zowel het een als het ander doen, blijft er nog een fors effect van CJP-bezit op cultuurdeelname. Als jongeren volledig met elkaar vergelijkbaar worden gemaakt wat betreft familie-achtergrond, eigen achtergrond en culturele belangstelling (blijkend uit

deelname uit niet-CJP-gesubsidieerde activiteiten), blijft de conclusie dat CJP-houders ruim twee keer zoveel naar cultuur gaan als niet-CJP-houders. Dit noemen we het **netto effect**.

De mate waarin het verschil tussen CJP-houders en andere jongeren causaal geïnterpreteerd kan worden, als een invloed van CJP-bezit op cultuurdeelname, hangt ervan af in hoeverre we erin geslaagd zijn om de selectiviteit onder de knie te krijgen. Of is het zo dat de verschillen tussen de twee groepen toch nog grotendeels berusten op reeds bestaande verschillen in voorkeuren, dat wil zeggen belangstelling voor kunst en cultuur? Een definitieve uitspraak kan daarover niet gedaan worden. Wel kan worden opgemerkt dat in de voorgelegde analyses -- zeker in vergelijking met eerder gepubliceerde analyses -- relatief zeer veel en goed gemeten controlevariabelen zijn gebruikt en dat twee van deze controlevariabelen (nl. het culturele voorbeeld van de ouders en de eigen culturele smaak, zoals tot uiting komend in bezoeken aan niet-kortinggevendende instellingen) krachtige voorspellers zijn van zowel cultuurparticipatie als CJP-aanschaf.

LITERATUUR

Beek, Paul van; Knulst, Wim P. (1991). *De kunstzinnige burger*. Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Ganzeboom, Harry B.G. (1989). *Cultuurdeelname in Nederland*. Assen: Van Gorcum.

IQ [Intomart Qualitatief] (1987) *Cultureel Jongeren Paspoort*. Profiel van de gebruiker. Hilversum: Intomart Qualitatief.

Materman, J.B.; Pasteuning, P.A.J. (1983) *Het Cultureel Jongeren Paspoort tussen jeugdcultuur en kunst*. Een onderzoek naar de verspreiding en het gebruik van het Cultureel Jongeren Paspoort, alsmede het blad Plug in de provincie Noord-Holland. Haarlem: Ondersteuningsinstituut Noord-Holland

Nagel, Ineke; Ganzeboom, Harry B.G.; Haanstra, Folkert; Oud, Wil (1995) *Effecten van kunsteducatie in het voortgezet onderwijs*. Te verschijnen.

NIPO (1991) *Houders CJP in Sponsoring Monitor 1990*. Amsterdam: NIPO

Perscombinatie (1994) *Profiel onderzoek CJP*. Amsterdam: Perscombinatie Marktonderzoek.

Perscombinatie (1995) *Profiel onderzoek CJP*. Amsterdam: Perscombinatie Marktonderzoek.

SCP [Sociaal en Cultureel Planbureau] (1991) *Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek 1991*. [databestand]. Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Voets, Helga (1991) *Publieksonderzoek 12 t/m 17 jarige CJP-houders*. Utrecht: Hogeschool voor Economie & Management (stageverslag).

Tabel 1: Percentage thuiswonende jongeren per leeftijdsgroep

leeftijd	percentage thuiswonend	N
6 - 12 jaar	100.0 %	1357
13 jaar	100.0 %	183
14 jaar	100.0 %	178
15 jaar	100.0 %	185
16 jaar	100.0 %	184
17 jaar	100.0 %	197
18 jaar	97.0 %	201
19 jaar	86.0 %	200
20 jaar	71.9 %	199
21 jaar	66.3 %	199
22 jaar	54.0 %	215
23 jaar	39.7 %	224
24 jaar	33.8 %	222
25 jaar	16.1 %	218
totaal	81.8 %	3962

Tabel 2.a: CJP-bezit per leeftijdsgroep

leeftijd	percentage cjp-bezit	N
6 jaar	0 %	211
7 jaar	0.6 %	170
8 jaar	0.6 %	172
9 jaar	0%	170
10 jaar	0%	200
11 jaar	1.0 %	203
12 jaar	4.3 %	187
13 jaar	5.0 %	180
14 jaar	6.9 %	173
15 jaar	5.5 %	182
16 jaar	5.9 %	169
17 jaar	7.4 %	190
18 jaar	8.7 %	195
19 jaar	8.3 %	192
20 jaar	7.4 %	190
21 jaar	6.5 %	184
22 jaar	5.6 %	198
23 jaar	6.6 %	211
24 jaar	6.6 %	213
25 jaar	8.5 %	212
totaal	4.8 %	3802

Tabel 2.b: CJP-bezit onder uit- en thuiswonende jongeren van 12 tot en met 25 jaar (DUMOUDER)

uit- / thuiswonend	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
.00 uitwonend	8.7 %	7.1 %	698
1.00 thuiswonend	6.1 %	6.7 %	1922

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

N = 2620

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.c: CJP-bezit onder jongens en meisjes van 12 tot en met 25 jaar (KVROUW)

sekse	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 man	5.6 %	6.5 %	1293
2 vrouw	8.0 %	7.1 %	1327

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

N = 2620

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.d: CJP-bezit naar urbanisatiegraad onder jongeren van 12 tot en met 25 jaar (KURB2)

urbanisatiegraad	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
plattelandsgemeenten	0.0 %	2.9 %	13
plattelandsgemeenten	5.1 %	6.6 %	79
plattelandsgemeenten	2.4 %	4.3 %	251
verstedelijkte plattelandsgemeenten	4.7 %	5.8 %	214
verstedelijkte plattelandsgemeenten	4.7 %	5.6 %	406
specifieke forensengemeenten: Nieuwegein	7.1 %	6.2 %	364
plattelandstadjes: Ommen, IJsselstein	9.5 %	8.4 %	63
kleine steden: Sneek, Kampen	4.2 %	5.2 %	239
middelgrote steden: Gouda, Zeist	7.2 %	8.0 %	153
middelgrote steden: Leeuwarden, Heerlen	11.1 %	10.5 %	289
grote steden: Nijmegen, Groningen	8.0 %	6.2 %	264
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht	11.6 %	9.4 %	285

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

N = 2620

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), etnische groep (ETNIC), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.e: CJP-bezit onder autochtone en allochtone jongeren van 12 tot en met 25 jaar (ETNIC)

autochtoon/allochtoon	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1	6.9 %	6.8 %	2546
2	4.1 %	6.2 %	74

N = 2620

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Allochtonen: Turken, Marokkanen, Spanjaarden, Portugezen, Surinamers, Molukkers, Italianen, Joegoslaven, Antillianen / Arubanen, Grieken

Autochtonen: Nederlanders en andere groepen (= meestal Westeuropes)

Tabel 2.f CJP-bezit per hoogst gevolgd opleidingsniveau onder jongeren van 16 tot en met 25 jaar (KOPL2)

opleidingsniveau	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 geen onderwijs	4.8 %	4.2 %	21
2 lager onderwijs	5.9 %	8.7 %	51
3 lbo	2.0 %	8.1 %	296
4 mavo/mulo	3.6 %	4.7 %	223
5 havo/vwo	13.2 %	7.7 %	243
6 mbo	3.4 %	5.2 %	619
7 hbo	11.8 %	8.2 %	238
8 wo	20.9 %	14.9 %	187

Gemiddeld cjp-bezit: 7.35 %

N = 1878

Gecorrigeerd voor: volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Alleen jongeren vanwie de opleiding bekend was zijn in de analyses opgenomen. Derhalve beperkt de groep zich tot 16- tot en met 25-jarigen.

Tabel 2.g: CJP-bezit onder scholieren en studenten van 12 tot en met 25 jaar (DAGOPL)

scholier / student	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
0 nee	3.6 %	4.3 %	1002
1 ja	8.8 %	8.3 %	1618

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

N = 2620

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPLAUD), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.h: CJP-bezit naar opleiding van de ouders van thuiswonende jongeren van 12 tot en met 25 jaar (OPLAUD2)

opleiding ouders	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 lager onderwijs	1.8 %	7.0 %	165
2 middelbaar onderwijs	3.8 %	5.9 %	835
3 hoger onderwijs	6.2 %	4.9 %	599
4 hbo/wo	13.9 %	8.4 %	323

Gemiddeld cjp-bezit: 6.09 %

N = 1922

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), cultuurdeelname ouders (CULAUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.i: CJP-bezit naar cultuurdeelname van de ouders van thuiswonende jongeren van 12 tot en met 25 jaar (NCULOUUD)

cultuurdeelname ouders	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 minst cultureel actief	2.6 %	5.8 %	464
2	1.9 %	3.3 %	476
3	5.3 %	4.8 %	490
4 meest cultureel actief	14.2 %	10.4 %	492

Gemiddeld cjp-bezit: 6.09 %

Gemiddelde rangscores per kwartiel
N = 1922

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), opleiding ouders (OPOUD), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.j: CJP-bezit naar deelname culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert, onder jongeren van 12 tot en met 25 jaar (NCULCHIL)

culturele activiteiten	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 minst cultureel actief	1.1 %	3.4 %	648
2	2.8 %	3.7 %	654
3	5.2 %	4.6 %	659
4 meest cultureel actief	18.1 %	15.4 %	659

Gemiddeld cjp-bezit: 6.79 %

Gemiddelde rangscores per kwartiel
N = 2620

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), uit-/thuiswonend (DUMOUDER), opleiding ouders (OPOUD), cultuurdeelname ouders (CULOUUD)
Culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert: pop-, jazz- concerten, musicals, pop-opera, galerie, boeken lezen, boeken lenen van de bibliotheek, lid zijn en gebruik maken van de bibliotheek, beeldende kunst op radio en televisie volgen, en luisteren naar klassieke muziek via cd's, platen of banden

Tabel 2.k: CJP-bezit per inkomensklasse onder uitwonende jongeren van 18 tot en met 25 jaar (KINK2)

inkomensklasse	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 < - 20 000	16.3 %	11.4 %	190
2 17 000 - 28 000	9.4 %	9.2 %	117
3 28 500 - 43 000	2.4 %	6.1 %	166
4 43 000 - >	7.4 %	9.4 %	176

gemiddeld cjp-bezit: 9.09 %

N = 649

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 2.1: CJP-bezit per inkomensklasse van de ouders onder thuiswonende jongeren van 12 tot en met 25 jaar (INKOUD2)

inkomensklasse	feitelijk percentage cjp-bezit	gecorrigeerd percentage cjp-bezit	N
1 < - 20 000	6.9 %	7.5 %	101
2 17 000 - 28 000	4.8 %	8.6 %	274
3 28 500 - 43 000	3.4 %	4.2 %	506
4 43 000 - >	10.2 %	7.9 %	658

gemiddeld cjp-bezit: 6.76 %

N = 1539

Gecorrigeerd voor: opleiding (DUMOPL, KOPL), volgen van een dagopleiding (DAGOPL), leeftijd (KLFT), sekse (KVROUW), urbanisatiegraad (KURB2), etnische groep (ETNIC), opleiding ouders (OLOUD), cultuurdeelname ouders (CULOU), culturele activiteiten waarop cjp-bezit geen reductie oplevert (CULCHILD)

Tabel 3: Determinanten van cjp-bezit van thuiswonende jongeren van 12 tot en met 26 jaar

Gestandaardiseerde regressie-coëfficiënten

	A	B	C	D
KLFT leeftijd	-.00	.03	.04	.03
KVROUW vrouw	.05*	.05*	.05*	.02
KURB2 urbanisatie	.05*	.05*	.03	.03
ETNIC allochtoon	-.04	-.04	-.01	-.02
KOPL opleiding		.03	.01	.00
DAGOPL scholier/student		.13***	.08**	.05
OLOUD opleiding ouders			.05	.04
INKOUD inkomen ouders			-.01	-.01
CULOU cultuurdeelname ouders			.18***	.13***
CULCHILD deelname andere cultuur				.14***
R ²	.01	.02	.06	.08
R ² adj.	.00	.02	.06	.07

N = 1928

Tabel 4.a: Leeftijd van cjp-houders en jongeren zonder cjp (KVROUW)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
12 jaar	7.2 %	4.5 %	.8 %
13 jaar	6.8 %	5.0 %	3.9 %
14 jaar	6.4 %	6.7 %	4.8 %
15 jaar	6.9 %	5.6 %	4.7 %
16 jaar	6.4 %	5.6 %	6.9 %
17 jaar	7.0 %	7.8 %	7.6 %
18 jaar	7.1 %	9.5 %	8.3 %
19 jaar	7.0 %	8.9 %	8.5 %
20 jaar	7.0 %	7.8 %	10.2 %
21 jaar	6.9 %	6.7 %	9.2 %
22 jaar	7.5 %	6.1 %	6.7 %
23 jaar	7.9 %	7.8 %	6.9 %
24 jaar	8.0 %	7.8 %	8.7 %
25 jaar	7.8 %	10.1 %	7.4 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2497	179	460

Tabel 4.b: Sekse van cjp-houders en jongeren zonder cjp (KVROUW)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
man	50.0 %	40.8 %	42.3 %
vrouw	50.0 %	59.2 %	57.7 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2497	179	460

Tabel 4.c: Uit- / thuiswonende cjp-houders en jongeren zonder cjp (DUMOUDER)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
uitwonend	25.9 %	34.6 %	36.5 %
thuiswonend	74.1 %	65.4 %	63.5 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2497	179	460

Tabel 4.d: Opleiding van cjp-houders en jongeren zonder cjp (AVO: van 12 t/m 25 jaar; PERS95: van 6 t/m 25 jaar) (KOPL2)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
basisschool (PERS95)			.3 %
brugklas/basisvorming (PERS95)			1.0 %
geen onderwijs (AVO)	1.2 %	.7 %	
lager onderwijs (AVO)	2.7 %	2.2 %	
lbo	16.9 %	4.3 %	2.9 %
mavo/mulo	12.4 %	5.8 %	4.2 %
havo/vwo	12.0 %	23.0 %	23.3 %
mbo	34.4 %	15.1 %	21.2 %
hbo	12.0 %	20.9 %	22.4 %
wo	8.4 %	28.1 %	23.1 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	1784	139	460

Project PERS95: Welke opleiding volg je nu of heb je gevolgd?
 AVO91: hoogst gevolgde opleiding (geconstrueerde variabele)

Tabel 4.e: Studenten onder cjp-houders en jongeren zonder cjp (DAGOPL)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet studerend	39.5 %	20.2 %	20.6 %
student	60.5 %	79.8 %	79.4 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2478	178	175261

PERS95: Volg je die opleiding op dit moment nog?

AVO91: Volgt u momenteel voltijd dagonderwijs, dus onderwijs waarvoor u DRIE DAGEN OF MEER PER WEEK (= 16 uur of meer per week) OP EEN SCHOOL - dus NIET in een bedrijf - les krijgt? Opleiding tijdens praktijkjaar ook meetellen.

TABELLEN 4.F T/M 4.L: DEELNAME AAN CULTURELE ACTIVITEITEN IN 1991 EN IN 1995

Deelnamecijfers 1991 komen uit het AVO91; deelnamecijfers 1995 uit PERS95. Vergelijking van deelnamecijfers is riskant omdat vraagstellingen uit beide onderzoeken verschillend zijn. Onderaan de tabellen staat de vraagstelling weergegeven. De inleiding tot deze vragen luidde:

In het PERS95: "Dan ga ik je een aantal culturele activiteiten voorlezen. Kun je per activiteit vertellen hoe vaak je daar naar toe gaat? Je kunt steeds kiezen uit: zeker één keer per week, zeker één keer per maand, zeker één keer per kwartaal, zeker één keer per half jaar, zeker één keer per jaar, minder vaak, nooit."

In het AVO91: "Er volgt nu een aantal vragen over dingen die u zoal in uw vrije tijd kunt doen. Het gaat bij al deze vragen over activiteiten die u in NEDERLAND kunt doen, dus niet in het buitenland."

De categorieën uit beide onderzoeken zijn als volgt geschaald:

schaling:	AVO91	PERS95
niet	neen, minder dan 1x per jaar	nooit, minder vaak
1 keer per jaar	1x per jaar	zeker 1 keer per jaar
2 keer per jaar	2 à 3x per jaar	zeker 1 keer per half jaar
4 keer per jaar	4-11x per jaar	zeker 1 keer per kwartaal
12 keer per jaar	1x per maand of vaker	zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per week

Percentages van aantal geldige waarden voor AVO91; percentages voor totale aantal ondervraagden (inclusief missende waarden voor PERS95).

Tabel 4.f: Bezoek aan toneelvoorstellingen door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v029)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	78.2 %	45.8 %	34.4 %
1 keer per jaar	10.4 %	7.9 %	27.1 %
2 keer per jaar	9.1 %	22.6 %	15.4 %
4 keer per jaar	2.1 %	16.9 %	16.6 %
12 keer per jaar	.2 %	6.8 %	6.3 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2478	177	460
gemiddeld	.4	2.0	2.0 keer per jaar

PERS95: Toneel. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar toneelvoorstellingen geweest? [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.g: Bezoek aan cabaret door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v031)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	92.8 %	68.0 %	47.2 %
1 keer per jaar	4.4 %	7.9 %	21.7 %
2 keer per jaar	2.4 %	16.3 %	15.6 %
4 keer per jaar	.3 %	6.2 %	12.3 %
12 keer per jaar	.1 %	1.7 %	2.7 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2483	178	460
gemiddeld	.1	.9	1.3 keer per jaar

PERS95: Cabaret. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar cabaret geweest? [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.h: Bezoek aan een concert van klassieke muziek door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v032)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	93.8 %	65.5 %	70.4 %
1 keer per jaar	2.5 %	9.0 %	13.2 %
2 keer per jaar	2.5 %	14.1 %	7.2 %
4 keer per jaar	.8 %	9.6 %	6.5 %
12 keer per jaar	.4 %	1.7 %	2.2 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2480	177	460
gemiddeld	.2	1.0	.8 keer per jaar

PERS95: Klassieke concerten. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar een concert van klassieke muziek geweest? [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.i: Bezoek aan een concert van populaire muziek, pop, jazz, musical, pop-opera door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v034)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	65.0 %	44.4 %	40.7 %
1 keer per jaar	13.4 %	11.8 %	23.7 %
1 keer per jaar	15.3 %	24.7 %	17.0 %
4 keer per jaar	4.8 %	13.5 %	14.3 %
12 keer per jaar	1.5 %	5.6 %	4.1 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2480	178	460
gemiddeld	.8	1.8	1.6 keer per jaar

PERS95: Popconcerten. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar een concert van populaire muziek, pop, jazz, musical, pop-opera geweest? [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.j: Bezoek aan een balletvoorstelling van een beroepsgezelschap door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v035)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	98.2 %	81.6 %	70.7 %
1 keer	1.2 %	8.4 %	13.1 %
1 keer per jaar	.4 %	7.8 %	11.7 %
4 keer per jaar	.2 %	2.2 %	3.2 %
12 keer per jaar	.0 %		1.2 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2494	179	460
gemiddeld	.0	.3	.6 keer per jaar

PERS95: Dans / ballet. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar een balletvoorstelling van een beroepsgezelschap geweest? Balletvoorstellingen van eigen kinderen NIET meetellen. [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.k: Bezoek aan de bioscoop door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v037)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	23.7 %	5.6 %	2.1 %
1 keer	8.1 %	5.1 %	3.8 %
1 keer per jaar	29.3 %	27.5 %	8.5 %
4 keer per jaar	28.9 %	43.3 %	34.6 %
12 keer per jaar	10.0 %	18.5 %	50.8 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2483	178	460
gemiddeld	3.0	4.6	7.7 keer per jaar

PERS95: Bioscoop / filmhuis. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden wel eens naar de bioscoop geweest? [Zo ja:] Hoe vaak doet u dat ongeveer?

Tabel 4.l: Bezoek aan een museum door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v040)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp	1995 PERS95 cjp
niet	66.9 %	23.5 %	15.9 %
1 keer	13.0 %	11.7 %	16.5 %
1 keer per jaar	15.4 %	41.3 %	26.8 %
4 keer per jaar	4.3 %	17.3 %	27.4 %
12 keer per jaar	.4 %	6.1 %	13.3 %
	-----	-----	-----
	100.0 %	100.0 %	100.0 %
N	2492	179	460
gemiddeld	.7	2.4	3.3 keer per jaar

PERS95: Musea. Hoe vaak ga je daar naar toe? Is dat: zeker 1 keer per week, zeker 1 keer per maand, zeker 1 keer per kwartaal, zeker 1 keer per half jaar, zeker 1 keer per jaar, minder vaak, nooit."

AVO91: Bent u de afgelopen 12 maanden in Nederland wel eens naar een museum de geweest? Wij bedoelen hier zowel bezoeken aan de eigen of vaste collectie van de musea als bezoeken aan musea voor speciale tentoonstellingen. [Zo ja:] Hoe vaak gaat u ongeveer naar een museum in Nederland?

TABELLEN 4.m T/M 4.Q DEELNAME AAN CULTURELE ACTIVITEITEN IN 1991. RESULTATEN UITSLUITEND UIT HET AVO91.

Tabel 4.m: Bezoek aan toneelvoorstellingen van beroepsgezelschappen door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v030)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp
niet	91.6 %	58.2 %
1 keer per jaar	4.3 %	8.5 %
2 keer per jaar	3.3 %	20.9 %
4 keer per jaar	.7 %	7.9 %
12 keer per jaar	.1 %	4.5 %
	-----	-----
	100.0 %	100.0 %
N	2483	177
gemiddeld	.1	1.4 keer per jaar

Tabel 4.n: Bezoek aan de opera of operette door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v033)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp
niet	98.8 %	88.8 %
1 keer per jaar	.8 %	7.3 %
1 keer per jaar	.3 %	1.7 %
4 keer per jaar	.1 %	1.1 %
12 keer per jaar		1.1 %
	-----	-----
	100.0 %	100.0 %
N	2483	178
gemiddeld	.0	.3 keer per jaar

Tabel 4.o: Bezoek aan een (panto-)mime-uitvoering door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v036)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp
niet	98.6 %	94.9 %
1 keer	.7 %	2.8 %
2 keer per jaar	.5 %	2.2 %
4 keer per jaar	.3 %	
	-----	-----
	100.0 %	100.0 %
N	2491	178
gemiddeld	.0	.1 keer per jaar

Tabel 4.p: Bezoek aan een filmhuis/kijkhuis door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (v038)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp
niet	92.5 %	76.0 %
1 keer	1.7 %	3.9 %
1 keer per jaar	3.3 %	9.5 %
4 keer per jaar	1.6 %	7.3 %
12 keer per jaar	1.0 %	3.4 %
	-----	-----
	100.0 %	100.0 %
N	2482	179
gemiddeld	.3	.9 keer per jaar

Tabel 4.q: Bezoek aan een artotheek of kunstuitleencentrum door jongeren van 12 tot en met 25 jaar (lidmaatschap artotheek: v044)

	1991 AVO91 geen cjp	1991 AVO91 cjp
niet	98.9 %	99.4 %
2 keer per jaar	1.1 %	.6 %
	-----	-----
	100.0 %	100.0 %
N	2481	176
gemiddeld	.0	.0 keer per jaar

Tabel 5: Verschillen in aantal bezoeken per jaar aan culturele instellingen tussen thuiswonende cjp-houders en thuiswonende jongeren zonder cjp tussen 12 en 25 jaar oud, onder constanthouding van enkele achtergrondkenmerken en kenmerken van de ouders

		A	B	C	D	E
a. Gestandaardiseerde regressie-coëfficiënten						
CJP	cjp-houder	.27***	.26***	.26***	.19***	.15***
KLFT	leeftijd		-.08***	-.04	-.03	-.06
KVROUW	vrouw		.05*	.05*	.05*	-.02
KURB2	urbanisatie		.04	.05*	.03	.03
ETNIC	allochtoon		-.02	-.02	.02	.01
KOPL	opleiding			.06**	.04	.01
DAGOPL	scholier/student			.04	-.03	-.09***
OPLOUD	opleiding ouders				-.00	-.02
INKOUD	inkomen ouders				-.00	-.01
CULOUD	cultuurdeelname ouders				.33***	.22***
CULCHILD	deelname andere cultuur					.36***
R ²		.07	.08	.09	.19	.28
R ² adj.		.07	.08	.09	.18	.28
b. Ongestandaardiseerde regressie-coëfficiënten						
CJP	cjp-houder	3.53***	3.45***	3.38***	2.55***	2.04***
KLFT	leeftijd		-.07***	-.03	-.03	-.05
KVROUW	vrouw		.33*	.31*	.32*	-.13
KURB2	urbanisatie		.05	.05*	.03	.03
ETNIC	allochtoon		-.41	-.38	.34	.19
KOPL	opleiding			.16**	.10	.03
DAGOPL	scholier/student			.27	-.20	-.66***
OPLOUD	opleiding ouders				-.00	-.03
INKOUD	inkomen ouders				-.00	-.02
CULOUD	cultuurdeelname ouders				2.06***	1.35***
CULCHILD	deelname andere cultuur					2.43***
Gemiddeld aantal bezoeken niet-CJP-houders		1.70				
R ²		.07	.08	.09	.19	.28
R ² adj.		.07	.08	.09	.18	.28

N = 1928